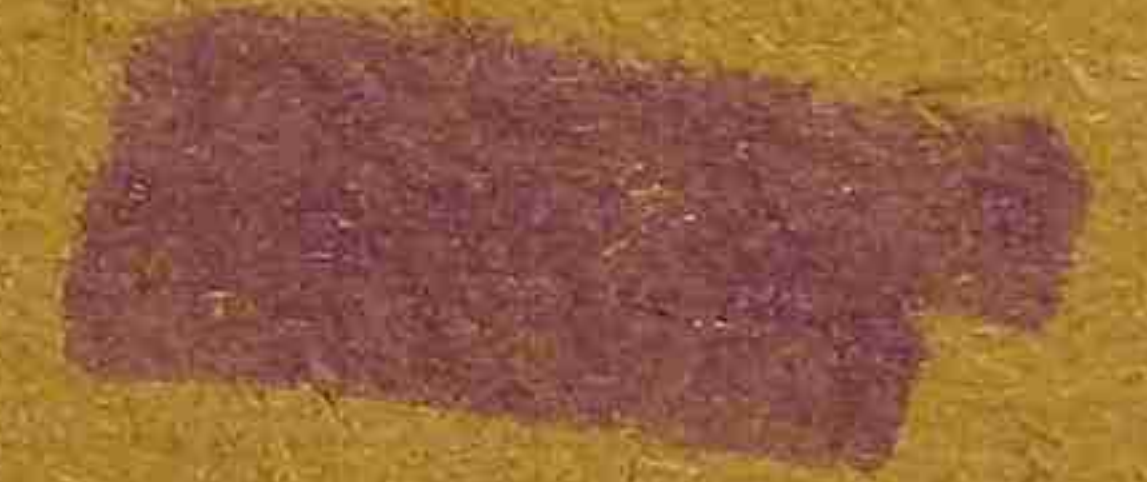

52256

52253

52253

ॐ स्वरादिनिपातमव्ययं स्वरादयश्च निपाताश्चेति समाहारद्वन्द्वः स्वरिति स्वर्गपरलोके च अंतरिति म
 ध्ये प्रातर प्रत्यये पुनर अप्रथमे विशेषे च सन्तर अंतर्धाने स्वराद्याः पंचरेफांताः उच्चैः स महति नीचै
 स अल्पे शान्तैः क्रियामाद्ये ऋधक सत्ये वियोगशीघ्रसामीप्यलाघवे छित्यन्ये ऋते वर्जने पुण्यदि
 त्येककाले आरात दूरसमीपयोः पृथक् भिन्ने स्वसु अतीतेति अयसु अनागतेति दिवादिवसे रात्रा विति
 निशि साय मिति निशामुरेव चिर मिति बहुकाले मया क ईयता इमावत्ये जायं वरेवमौने च लक्ष्मी मिति
 मौने वहिसु अवस इमोवाद्ये समये तिसमीपे मध्यो च निकषे त्यंतिके स्वयमि त्यात्मन्यर्थे दधे तिव्यर्थे नक्त
 मि तिरात्रो नञ् निषेधे देता विति निमित्ते इहेति प्राकाशेय अहेति स्फुटावधारणयोः तत्वातिशययोरित्ये
 वे सामी त्यं गुणसितयोः वत तेन तुल्यमित्यादिभिर्विहितो वति प्रत्ययः यस्तु पसर्गि द्वात्वर्थ इति विहितः
 अनेह गृह्यते यदुद्धृतो निवृत्तोपासि सनासनत सनात एतेनित्ये उपधे तिभेदेति रसं तच्छेति र्गर्थे परिभवे
 च अंतरे तिमध्ये विनार्थे च अंतरेणेति वर्जने ज्योगितिकालभ्रयस्त्वे प्रस्नेशी घ्राण्ये संप्रत्यर्थे च कमिति
 वारि मर्धनिंदासरेव सुशंसरेव सहसे त्याकस्मिका विमर्शयोः विनेति वर्जने नाने त्यनेक विनार्थयोः स्वस्ती।
 ति मंगलार्थे स्वधापितृदाने अत्ने भ्रषणपर्याप्तिशक्तिवारणनिषेधेषु वयट् वौषट् औषट् एते हवि
 दाने अन्यदित्यन्यार्थे अस्तीति सत्तायां उपांशिव त्यप्रकाशे चारणारहस्ययोः क्षमेति क्षांतो विहाय
 नि वियदर्थे दोषेति राज्ञो मयामि प्येसेतो वितथे मुधेति व्यर्थे पुरेत्य विरते चिरातीते भविष्यदासने
 मिथ्यामि यस् एतोरहः सहाययोः प्रायस इति वाहुल्ये मुहुस इति पुनरर्थे प्रवाहुक मिति समकाले

र्थे च प्रवाहिकेति पाठांतरं आर्यहलमिति वल्कारे शाकटायनस्तु आर्येति प्रतिबंधे हल मिति प्रतिवे
 विवादयोरित्याह श्रीभीष्मा मितियौनः पुन्ये साकं सार्धं एतौ सहार्थं नमस् नतो हिरुक वजने चिक्रिंवा
 भर्त्सनयोः अम् शौ च्योऽत्ये च आम्रं श्रींकारे किमेति ड व्ययेति कासप्रत्ययादित्यादि निष्प्रविहित आम् प्रत्यया
 सप्तम्यते इत्येके पयाचतरांकारयामास प्रताम ग्लानो प्रशाम समानार्थे प्रतान् विस्तारे मामाडु एतौ निवेद्यांशं
 कयोः आकृतिगण इतितेनाप्यपि ज्ञेयाः तथाहि कामं स्वाद्यं दे प्रकाममित्यतिशये भ्रष्ट इति पुनरर्थे सांप्र
 तमितिन्याये परमिति किंत्वर्थे साक्षात् प्रत्यक्षे साचि तिर्यगर्थे सत्य मित्यर्थं गीकारे मंतु आम् एतौ शौ च्यो सं
 वत वर्थे अवश्यम् निष्प्रये सय दिशौ च्यो बलवदिति शये प्रादुस आविस इति प्रकाशे अनिशं नित्यं नि
 त्यसदा अजस्रं संततं एते सातत्ये उवेति रात्रौ रोदसी द्यावापथ्यवर्थे आमित्यं गीकारे वस्त्रणिच भ्ररिति
 यथि च्यो भव इत्यंतरिक्षे रुटिति रुगिति तरसा इति शौ च्यो सप्त प्रशंसायां दुष्ट निरुद्धे पु पूजायां अद
 आम् अर्थे कु इति कुत्सिते यदर्थयोः अं नृसेतितत्वशीघ्रार्थयोः मिथु इति छविर्त्यर्थे भाजक शौ च्यो चिराय।
 चिरात्राय चिरस्य चिरं चिरेण चिरादित्येते चिरार्थकाः अस्तमितिविनाशे आनुबक् आनुषर्वे अनुबक्
 अनुमाने अवस शीघ्रसांप्रतिकयोः स्थाने इति युक्ते वर निमी दुल्कर्षे सुदि शुक्लपक्षे वदि कल्पपक्षे इ
 त्यादि चेति समुच्चयादिषु वास्याद्विकल्पोपमयोरिवार्थेपिसमुच्चये हेति प्रसिद्धो अहेति पूजायां एवं व्यवधार
 णः न बल्कलौ च एवमिति उक्त परामर्शं नूनमिति निष्प्रयेतर्के च शाब्बदिति यौनः पुन्ये नित्ये सहार्थे च युग
 पदिति एक काले भयस पुनरर्थे आधिक्ये च कृप दिति प्रप्रेषशंसायां च कृप दिति भूयर्थे प्रशंसायां च ने
 बहुल्य

२ दितिप्रांकायां प्रतिषेधविचारसमुच्चयेषु चेदित्यर्थे चण अयेचेदर्थेणित समुच्चयादौ त्वननुवंधः क
 वां हंते द्विदिति इष्टे प्रश्ने यत्रेत्यनवक्तृत्वात् न गहो अयेषु नावकल्पयामिनमर्थयेगहं आप्रयेवायत्रभवानव
 वलं याजयेत् नहे तिप्रत्यारंभे हेते तिहर्षे विद्यादेअनु कं पायां वा कपरं मेच माकिः माकी नकि रिति त्रयोपि
 वर्जने माडु नजो स्वरादिषु कौ इह पाठस्तु निपातत्वार्थः तेन ननु तत्त्वं सिध्यतीति प्रांचः तच्चिंत्यं फिट्स्वरे
 णापि इष्टे सिद्धेः पदप्याहुः सत्यवचना नामपि अव्ययसंज्ञार्थं स्वरादिपाठ इति तदपि चिंत्यं लक्ष्मीवाचक
 स्यापि माप्राव स्याव्ययत्वापत्तेः तस्मादुभयत्र पाठे फलं चिंत्यं यावत्तावदेतौ साकल्यावाद्यमानावधारणे
 यु साकल्ये यावत्कार्यतावत्कृतं अवध्यं यावत्तत्त्वं तावत्तिष्ठ माने यावदतं तावद्भूतं अवधारणे या
 नश्च तावत्तद्व्युत्पन्नानामत्रयस्व त्वे विशेषवितर्कयोः हे वितर्के चै इति पाठोत्तरं रे दाने अनादरे च
 रे करोति ददातीत्यर्थः त्वरे किं करिष्यसि ओष्ठट्वोष्ठट् एतौ हविर्दाने स्वाहा देवताभ्यां दाने स्वधेति मि
 नः ओष्ठडादीनामनेका चामुभयत्र पाठः स्वरभेदार्थः तु मितितुं कारे गुरुतुं कल्पे कल्प तथाहीति निदर्श
 लि ने स्वर्त्वितीति निषेधे वाक्यालंकारे निप्रवयेच किलेति वा तीया मलीके च अथेति मंगलानंतरारंभप्रश्नका
 लं धि कार प्रतिज्ञासमुच्चयेषु अये स्वरादि रपितेन मंगलवाचकस्य सत्त्वाये व्याव्यपत्त्वं सिध्यति नया
 च श्रीहर्षः उदस्ये कुं भीरुं शात कुं भजो अतुच्छ चारु त्विषि वेदिकोदरे यथा कुलाचारं मथार्वनी इजापु
 रधि वर्गः स्वपयां वभूवेतोमिति अत्र हि अथ स्वपयां वभूवेत्यस्य मंगलं स्रपनं च कारेत्यर्थः निपातस्तु स्वर
 पणे वमंगलमदं गध्वनिवत् सुष्टु स्वरभेदार्थं पाठः स्मृत्यतीते पादपरणे च आदहेत्युपक्रमहि स

ति

नेषु अवदतमिह अनुपसर्गत्वात् अचउपसर्गो न्नइति न भवति अहमिति सुबंतप्रतिरूपकं एतेन गार्थे
मविनीतो वामिति व्याख्यातं युवामित्यर्थे इवामित्यवयवं असीतिति डंतप्रतिरूपकं एवमस्मीत्यहनर्त्त
त्वामस्मिदक्षि आहृत्युवाचेत्यर्थे आसेति वभवेत्यर्थे इत्यादि अइति संबोधने अचिदोपेनिधेधेच
आइति वाक्यस्मरणयोः इ संबोधनं जुगुप्साविस्मयेषु ईउ ऊ ए ओ औ संबोधने यषु सम्यगर्थे यषु मन्य
मानाः शुक्लं शौचं यथा कथाचेत्यनादरे पाटय्याट अंगहैहोभोः अये एते संबोधने दोति हिंसा प्रातिलोम्य
पादपरणेषु विद्यु नानार्थे एकयदे इत्यकस्मादित्यर्थे यत् कुत्सायां हेतो च आत इति इतो पीत्यर्थे आक
तिगण इति तद्यथा यत्तदिति हेतो आहोस्वित् विकल्पे सीम् सर्वतोभावे कं पादपरणे सक मतिशये
अनुकं वितर्के प्रांवट् अंतःकरणे अभिमुखे च वाव पादपरणे इवार्थे च दिदमेत्यानंदे चड चाड
धियेवाक्के ड मिति भर्त्सने इवेति सादृश्ये आद्यत्वे इतीदानीमित्यर्थे इत्यादि अत्रेदमवधेयं स्वरादिचायेराकृति
गणत्वारि विशेष्यपियेषां निपातस्वर इष्टस्ते चादिषु अन्येस्वरादिषु स्वरद्वयभाजस्तु भयत्र बोध्याः यथा उत श
वः स्वरादिषु ईडेगानृतनेरुतेत्यंतोदात्तप्रयोगात् यत्तु उत शवस्य स्वरादित्वमुक्ता निपातस्वरमां प्रां कं तां दा
त्तत्वनिपातनमाश्रित्य समादधुस्तद्वभसात् स्वरादेरनिपातत्वं अंतोदात्तनिपातनवैयर्थ्यात् यदपिका
थ ३ शिकायामुक्तं स्वरशानेस अर्त्तं कदिवावधानं क मित्यादयो तां दां ता इति यच्च सनात्तरिरस एव मादप्य
व्युदात्त इति तत्सर्वं प्रामादिकं लक्ष्ये विसंवादान्निर्मलत्वाच्चेति शवकोस्तु भेषपंचितं तद्वित्प्रासर्वविभ
क्तिः सर्वेति वचनत्रयात्तिकेत्यर्थः नेति किंत्वेकवचनमेवोक्त्यद्यत इति भावः तद्वितः किं एकः द्वौ त्रयः अ सर्वे

त्यादिकिं औप गवः कृन्ने जंतः जीवसे इति तु मर्थे से से निति असे त्रत्ययः पिव ध्ये इति ते ने व प्रा ध्ये प्रत्ययः
 पा ध्येति पिवा दे प्रः यत्वाहुः कर्तृ रि प्रा विति तद् भसात् अव्यय क तो भावे इति सिद्धांतात् अतः ग्रहणमोपदे
 शिकत्वप्रतिपत्त्यर्थे तेनेहन आ ध्ये चि कीर्षवेत्त द्वा ए प्रतिपदोक्त स निपातपरि भाष्याभ्यां सिद्धतयो
 रनित्यत्वज्ञापनायेदं कौतो सुन च सनः उदे तोरिति उत्पत्तीनां भावत्वाच्चाणो स्त्रेण कज्जवदि चारि हुतमि
 जनिभ्यस्तो सुन विसृप इति सृपितदो कसुन आव ग्रहण मिति तथा च वार्तिकं अव्ययादा यो लुग्वचनानध
 कं लिंगाभावादिति सूत्रस्योक्तिसंभवस्तु स्त्रिया मिति सूत्रे स्त्रीसमानाधिकरणादिति पदं गृहीत्वा बोध्यः
 सचनस्थितः भूतमियं ब्राह्मणीत्यादावति व्याप्तेः अलिंगत्वे आद्यवर्णप्रणवविद्यागतप्रकृति विरोधमा
 शङ्क्याह सदप्रामिति लिंगकारकेति विभक्तिवचनशब्दोकारक संख्यापराविति भावः यथावा चेति
 परिगणनमित्येके अन्ये तु उदाहरणमात्रमित्याहुवगाह इति आदिरेवाकारो लुप्यते नान्त्यः अपि नासाह
 चर्यात् ॥ इत्यव्ययानि ॥ ॐ ॥ श्री सरस्वत्यै नमः ॥ ॐ ॥ राम ॐ राम ॐ राम ॐ राम ॥ राम राम

52258

